

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 175/2020-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Gancznerom, Forgáčova bašta 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 a na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2015 a jeho rozsudkom z 25. januára 2018, postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 25/2018 a jeho rozsudkom z 24. mája 2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 37/2019 a jeho uznesením z 20. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Gancznerom, Forgáčova bašta 7, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 a na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2015 a jeho rozsudkom z 25. januára 2018 (ďalej len „namietaný prvostupňový rozsudok“), postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 25/2018 a jeho rozsudkom z 24. mája 2018 (ďalej len „namietaný druhostupňový rozsudok“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 37/2019 a jeho uznesením z 20. novembra 2019 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 4 T 95/2015 rozsudkom z 24. marca 2016 uznaný vinným z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona. Predmetný rozsudok okresného súdu bol uznesením krajského súdu z 31. augusta 2016 zrušený a vec sťažovateľa bola okresnému súdu vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie. Namietaným prvostupňovým rozsudkom okresného

súdu bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov a ôsmich mesiacov. Namietaným druhostupňovým rozsudkom krajského súdu bolo prvostupňové rozhodnutie vo výroku o vine ako vecne správne potvrdené, pričom výrok o treste bol zrušený a zmenený tak, že bol sťažovateľovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov a šiestich mesiacov. O podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd namietaným uznesením, ktorým dovolanie pre nesplnenie dovolacích dôvodov podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavný súd oboznamuje, že vecnými dôkazmi, na základe ktorých konajúce súdy ustálili jeho vinu, boli zbraň, zásobník do zbrane a náboje, ktoré boli nájdené v jeho obydľi počas vykonanej domovej prehliadky. Sťažovateľ predostiera tvrdenie, že táto domová prehliadka nebola vykonaná v súlade so zákonom, a tak ňou získané dôkazy nebolo možné v trestnom konaní použiť. Argumentuje, že napriek tomuto jeho stanovisku konajúce súdy pri rozhodovaní o jeho vine na uvedené dôkazy prihliadali. Z uvedeného dôvodu považuje sťažovateľ všetky namietané rozhodnutia za arbitrárne. Na tomto mieste poukazuje osobitne na odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu a zdôrazňuje, že sa nestotožňuje s jeho záverom o nesplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom).

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti konkretizuje svoje stanovisko o nezákonnosti vykonanej domovej prehliadky. V prvom rade namieta, že príkaz na domovú prehliadku vydaný okresným súdom neobsahoval zákonné náležitosti v zmysle ustanovení § 181 ods. 1 písm. c) a d) Trestného poriadku, keďže vo výroku príkazu absentovalo správne zákonné ustanovenie a správna právna kvalifikácia skutku. Sťažovateľ dôvodí, že podnet a návrh orgánov činných v trestnom konaní, t. j. polície a prokuratúry k vydaniu príkazu na domovú prehliadku uvádzali, že sa trestné konanie, v rámci ktorého mala byť prehliadka nariadená,

týka trestného činu podvodu podľa ustanovení § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona, pričom vo výroku príkazu okresného súdu bolo chybné uvedenie, že ide o trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa ustanovení § 277 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľ v tejto súvislosti odmieta argumentáciu všetkých konajúcich súdov, ktoré označenú okolnosť vyhodnotili ako písársku chybu, a teda formálne pochybenie, ktoré nemalo vplyv na perfektnosť vydaného príkazu. Za ďalší nedostatok príkazu považuje skutočnosť, že neobsahoval presnú špecifikáciu osôb, príslušníkov polície, ktorí mali realizáciu domovej prehliadky zabezpečiť. Predkladá tiež tvrdenie, že v prípade dotknutej domovej prehliadky došlo k jej zneužitiu, keďže výpovede svedkov na hlavnom pojednávaní podľa jeho názoru preukázali, že skutočný zámer vykonania domovej prehliadky bol celkom iný ako ten, ktorý bol v dotknutom príkaze deklarovaný, pričom sťažovateľ zdôrazňuje, že nájdenie inkriminovaných vecných dôkazov nebolo podľa jeho mienky náhodné. Svoje presvedčenie odôvodňuje aj okolnosťou, že bol k dotknutej domovej prehliadke pribratý psovod so služobným psom určeným k vyhľadávaniu omamných a psychotropných látok. Takisto dôvodí, že v priebehu realizácie domovej prehliadky došlo k prerušeniu jej výkonu, keď podľa jeho vyjadrenia nebolo prehladávané obydlie riadne zabezpečené („zapečatené“), a teda nemožno vylúčiť možnú manipuláciu na mieste prehliadky. Argumentuje, že v tejto súvislosti navrhol konajúcemu súdu doplniť dokazovanie vypočutím špecifikovaných svedkov k označeným okolnostiam, a k tomuto návrhu nebolo zo strany okresného súdu vyhovené, čo považuje za porušenie svojho práva na obhajobu.

5. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 a na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2015 a namietaným prvostupňovým rozsudkom, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 25/2018 a namietaným druhostupňovým rozsudkom a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 37/2019 a namietaným uznesením,

označené rozhodnutia zrušil a vrátil vec sťažovateľa na ďalšie konanie a priznal mu tiež primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti

ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie všetkých svojich označených práv v rámci trestného konania, ktoré sa skončilo jeho právoplatným odsúdením, pričom ťažiskom argumentácie sťažovateľa je jeho tvrdenie o nezákonnosti usvedčujúcich vecných dôkazov získaných vykonanou domovou prehliadkou obydlia sťažovateľa, ktorá podľa jeho mienky nebola realizovaná regulárne, v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Všetky namietané rozhodnutia konajúcich súdov, ktoré sa s uvedeným stanoviskom sťažovateľa nestotožnili, hodnotí ako arbitrárne.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 a podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2015 a namietaným prvostupňovým rozsudkom

11. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2015 a namietanému prvostupňovému rozsudku disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – odvolaním, ktoré aj využil. O odvolaní bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd odvolací. Odvolanie tak predstavovalo účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k označenému postupu okresného súdu a namietanému

prvostupňovému rozsudku. Existencia odvolacieho konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o namietanom postupe okresného súdu a o namietanom prvostupňovom rozsudku, keďže odvolanie v danom prípade predstavovalo účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému postupu a rozhodnutiu (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia v sťažnosti označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2015 a namietaným prvostupňovým rozsudkom odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 a podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 25/2018 a namietaným druhostupňovým rozsudkom a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 37/2019 a namietaným uznesením

12. Riadiac sa zásadou materiálnej ochrany ústavnosti, judikatúra ústavného súdu, reflektujúca na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54) v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť zároveň garantuje zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010). V súčasnosti tento prístup vyplýva aj z § 124 druhej vety zákona o ústavnom súde. V zmysle uvedeného bolo preto predmetom prieskumu ústavného súdu nielen dovolacie rozhodnutie najvyššieho súdu, ale aj namietaný druhostupňový rozsudok krajského súdu napadnutý dovolaním sťažovateľa, ktoré bolo dovolacím súdom posúdené ako neprípustné.

13. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

14. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie, rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05, III. ÚS 337/2018).

15. Odkazujúc na závery uvedené v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd zdôrazňuje, že pri posúdení postupu a rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré konajúce súdy svoje rozhodnutie opreli. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd a najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v odvolaní a v dovolaní), týkajúcou sa namietaných vecných dôkazov a súvisiaceho zaist'ovacieho úkonu, vysporiadali adekvátne a preskúmateľne a či výklad súdmi aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či sú obe namietané rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné. Pre uvedené účely sa ústavný súd oboznámil jednak s relevantnou právnou úpravou, ktorá bola v právnej veci sťažovateľa aplikovaná, ako aj s obsahom oboch namietaných rozhodnutí, a tiež s odôvodnením namietaného prvostupňového rozsudku, na ktorý sa

krajský súd v odvolacom rozhodnutí v otázke viny ako na vecne správny odvolal (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 350/09).

16. Podľa § 100 ods. 1 Trestného poriadku nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. V neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie urobiť predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, v ktorého obvode sa má prehliadka vykonať. Príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. V príkaze sa uvedie opis veci alebo opis osoby, ktorá sa má zaistiť pri domovej prehliadke, ak je známa. Doručí sa vlastníčkovi alebo užívateľovi obydlia pri prehliadke, a ak to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá bránila doručeniu.

Podľa § 100 ods. 2 Trestného poriadku domovú prehliadku bez meškania vykoná orgán, ktorý ju nariadil, alebo na jeho príkaz policajt.

Podľa § 181 ods. 1 Trestného poriadku príkaz musí obsahovať: a) označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, b) dátum a miesto rozhodnutia, c) výrok príkazu s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité, d) skutok s uvedením právnej kvalifikácie trestného činu, ak z povahy veci nevyplýva niečo iné.

Podľa § 182 Trestného poriadku pokiaľ ustanovenia § 181 Trestného poriadku neustanovujú niečo iné, použijú sa na príkaz primerane ustanovenia prvého dielu siedmej hlavy o rozsudku.

17. Z obsahu odôvodnení namietaného druhostupňového rozsudku krajského súdu a namietaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že oba sudy k námietkam sťažovateľa o nedostatkoch príkazu okresného súdu na vykonanie domovej prehliadky v obydlí sťažovateľa uviedli, že z podnetu vyšetrovateľa a návrhu prokurátora na vydanie tohto príkazu, ako aj z odôvodnenia samotného príkazu jasne vyplýva, že sa týkal trestného konania vedeného pre trestný čin podvodu podľa ustanovení § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c)

a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, preto ak je vo výroku príkazu na domovú prehliadku obsiahnutý iný trestný čin, ide o zjavnú pisársku chybu, ktorá nemá žiaden vplyv na zákonnosť vydaného príkazu. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa nedostatočnej špecifikácie osôb, ktoré mali nariadenú domovú prehliadku vykonať, najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia sťažovateľovi vysvetlil, že v záujme poskytnutia záruk proti zneužitiu domovej prehliadky postačuje všeobecná identifikácia osôb poverených výkonom prehliadky oproti subjektívnej predstave sťažovateľa, ktorý považoval za nevyhnutnú špecifikáciu osôb uvedením ich mena a priezviska.

18. Ústavný súd, vychádzajúc zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska nie je dôvod takéto právne závery konajúcich súdov spochybňovať. V prvom rade samotný Trestný poriadok s prípadnými pisárskymi chybami a inými zrejmych nesprávnosťami počíta, a to v ustanovení § 174 ods. 1 Trestného poriadku vzťahujúcimi sa na rozsudok, ktoré sú súčasne v zmysle § 182 Trestného poriadku primerane aplikovateľné aj na príkaz. Ústavný súd už v minulosti v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že návrh prokurátora na vydanie príkazu na domovú prehliadku spolu so samotným príkazom treba posudzovať ako jeden kompaktný celok (III. ÚS 524/2015), preto pokiaľ z odôvodnenia príkazu na vykonanie domovej prehliadky vyplývala aktuálna právna kvalifikácia trestného činu, ktorého sa vedené trestné konanie týkalo a obsahoval ju aj súvisiaci návrh prokurátora na vydanie príkazu, resp. aj podnet vyšetrovateľa, neexistuje žiaden dôvod perfektnosť dotknutého príkazu spochybňovať. Potenciálne dôkazy svedčiacie o opaku sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil (príkaz, prípadne návrh na vydanie príkazu k ústavnej sťažnosti priložené neboli). Pokiaľ ide o požiadavku identifikácie subjektov poverených výkonom domovej prehliadky, je ústavný súd toho názoru, že vysvetlenie poskytnuté sťažovateľovi zo strany najvyššieho súdu, že je postačujúca všeobecná identifikácia výkonom prehliadky poverených subjektov, nijako neodporuje textu a ani zmyslu aplikovaného ustanovenia § 100 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého domovú prehliadku vykoná orgán, ktorý ju nariadil alebo na jeho príkaz policajt. Vzhľadom na uvedené hodnotí ústavný súd obe námietky sťažovateľa ako na prvý pohľad neopodstatnené.

19. Pokiaľ ide o otázku „náhodnosti“ nálezu zbrane a ostatných zbrojných súčastí pri vykonanej domovej prehliadke, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že pri domovej prehliadke, ktorá sa týkala trestného činu podvodu a pri ktorej sa okrem iných vecí našli aj omamné a psychotropné látky, práve použitie služobného psa určeného pre ich vyhľadávania (napriek tomu, že príkaz na domovú prehliadku nebol na uvedenú trestnú činnosť zameraný) takto nájdené omamné a psychotropné látky ako vecný dôkaz diskvalifikovalo, čo však neplatí pre nález zbrane a ostatných súčastí. Najvyšší súd vyhodnotil nájdené zbrane, zásobník a strelivo ako nález neočakávaný – náhodný, bez náznaku manipulačného postupu zo strany polície, a preto ho kvalifikoval ako získaný v súlade so zákonom. Na tomto mieste najvyšší súd doplnil, že postup polície, ktorá po náleze týchto neočakávaných vecných dôkazov prerušila vykonávanú domovú prehliadku s cieľom získať ďalší príkaz, ktorý by pokryl nález uvedených dôkazov, bol síce nadbytočný, no nespôsobil nezákonnosť vykonanej domovej prehliadky. Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o možnej manipulácii na mieste prehliadky z dôvodu nezabezpečenia obydlia po prerušení prehliadky najvyšší súd poukázal na obsah namietaného prvostupňového rozsudku, ktorý na základe realizovaných svedeckých výpovedí (policajtov zúčastnených na domovej prehliadke) vylúčil, že by do obydlia niekto vnikol a prípadne s vecami nájdenými ešte pred prerušením domovej prehliadky manipuloval. V tomto smere výpovede príslušníkov polície, zúčastnených na domovej prehliadke, ktorí pred okresným súdom popísali jej priebeh, vyhodnotil najvyšší súd ako prípustný a regulárny dôkaz. Najvyšší súd tiež interpretoval, že je neprípustné vypočuť policajta k tomu, čo vypovedala osoba v postavení svedka, avšak je možné ho vypočuť k okolnostiam a priebehu samotného výsluchu, a teda analogicky aj k okolnostiam priebehu vykonaného úkonu, napr. k výkonu domovej prehliadky.

20. Ústavný súd je toho názoru, že otázka zákonnosti relevantných vecných dôkazov, o ktoré sa rozhodnutie o vine sťažovateľa opieralo, bola konajúcimi súdmi zodpovedaná celkom náležite a logicky. Najvyšší súd sťažovateľovi jasne a logickým spôsobom vysvetlil, že inkriminované vecné dôkazy (zbraň, zásobník a strelivo) spĺňali kritérium náhodnosti (na rozdiel od nájdených omamných a psychotropných látok). Napokon, k problematike zákonnosti náhodne nájdených dôkazov ako vedľajších produktov domovej prehliadky

zaujala stanovisko aj rozhodovacia prax všeobecných súdov (pozri napr. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 102/2013 z 28. novembra 2013), podľa ktorej náhodne odhalené predmety, ktorých prechovávanie je svojou samotnou povahou nedovolené, možno pri domovej prehliadke zaistiť bez nutnosti žiadať o vydanie nového príkazu na domovú prehliadku. Takisto judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá síce vo všeobecnosti posúdenie prípustnosti a zákonnosti dôkazov v trestnom konaní ponecháva v rézii vnútroštátneho práva (a sústreďuje sa skôr na posudzovanie dodržania práva na spravodlivý proces ako celku v zmysle čl. 6 dohovoru) v minulosti nevyklúčila aj prípustnosť náhodne získaných dôkazov (pozri napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Alberti proti Taliansku z 10. 3. 1989, č. 12013/86). Pokiaľ ide o najvyšším súdom konštatovanú prípustnosť výsluchu príslušníkov polície k okolnostiam priebehu úkonu domovej prehliadky, ústavný súd opäť poukazuje na súlad tohto stanoviska s ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov (pozri R 26/1989). A napokon, k sťažovateľom tvrdenej nemožnosti takéhoto výsluchu, ktorou bola podľa jeho názoru absencia oslobodenia dotknutých policajtov od povinnosti mlčanlivosti zo strany kompetentného subjektu, poukazuje ústavný súd na znenie a zmysel dotknutého ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“). Podľa § 80 ods. 1 zákona o Policajnom zbore policajti sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámili pri plnení úloh Policajného zboru alebo v súvislosti s nimi a ktoré si v záujme právnických alebo fyzických osôb vyžadujú, aby zostali utajené pred nepovolanou osobou; povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje na oznámenie kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Zo znenia dotknutého ustanovenia vyplýva, že jeho účelom je zabrániť tomu, aby dôverné informácie, ktoré policajti zistili pri výkone svojej činnosti, neboli prezradené nepovolanej (t. z. inej osobe) bez náležitého dôvodu, teda aby neboli poskytnuté osobám, ktoré by ich mohli neoprávnene (protiprávne) využiť či zneužiť. To sa však netýka tzv. verejných konaní, vrátane trestného konania, kde ustanovenia Trestného poriadku o povinnosti svedčiť a poskytnúť pravdivé informácie majú prednosť pred ustanoveniami zákona o Policajnom zbore. Povinnosť mlčanlivosti zakotvená v zákone o Policajnom zbore teda nebráni výsluchu policajta v procesnom postavení svedka.

21. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na obhajobu, ktoré sťažovateľ vidí v odmietnutí jeho dôkazných návrhov na vypočutie svedkov, je ústavný súd toho názoru, že bol takýto postup zo strany okresného súdu sťažovateľovi náležite vysvetlený. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že výsluch ďalších svedkov, ktorých potrebu vypočutia sťažovateľ odôvodňoval tým, že ide o osoby, ktoré mali navštevovať jeho obydlie (a teda mohli zbraň do obydli sťažovateľa priniesť), odmietol vykonať aj z toho dôvodu, že na strelnej zbrani nájdenej v obydlí sťažovateľa boli zaistené DNA stopy sťažovateľa. Rovnako odmietnutie ďalších výsluchov svedkov k otázke zabezpečenia miesta domovej prehliadky po jej prerušení okresný súd zdôvodnil vykonanými relevantnými výsluchmi, ktorými bolo preukázané, že obydlie bolo po prerušení prehliadky dostatočne zabezpečené a prípadná manipulácia na mieste prehliadky vylúčená. Ústavný súd na tomto mieste uvádza, že z obsahu odôvodnenia namietaného prvostupňového rozsudku vyplýva, že má toto stanovisko okresného súdu, ktorým boli označené dôkazné návrhy sťažovateľa odmietnuté, jasnú oporu vo vykonanom znaleckom dokazovaní a v prezentovaných svedeckých výpovediach, v ktorých relevantní svedkovia uviedli zásadnú skutočnosť, a síce že dotknuté vecné dôkazy (zbrane, zásobník a náboje) boli nájdené ešte pred prerušením domovej prehliadky.

22. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd je toho názoru, že sa krajský súd a najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa namietaných vecných dôkazov a súvisiaceho zaistovacieho úkonu vysporiadali adekvátne a preskúmateľne a výklad súdmi aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu. Obe namietané rozhodnutia tak ústavný súd kvalifikuje ako ústavnoprávne akceptovateľné. Ústavný súd preto posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia všetkých jeho označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 25/2018 a namietaným druhostupňovým rozsudkom a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 37/2019 a namietaným uznesením ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

23. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu